

'Det er forfærdeligt at blive mindet om, at man ikke kan leve op til standarden. Igen'

Alt for mange danskere falder uden for velfærdssamfundets sundhedstilbud. Det ønsker frivilliggruppen Social Sundhed i Aarhus at gøre noget ved gennem et netværk af sundhedsfaglige studerende, der bygger bro mellem borgere og sundhedsvæsen

Laura Dombernowsky

For Dennis Jorge Madsen var det uoverskueligt selv at skulle tage på ambulatoriet og få taget en blodprøve. Men med hjælp fra Aria Shwan Media fra frivillignetværket Social Sundhed lykkedes det ham at komme afsted.

📷 TOR BIRK TRADS

INDLAND

22. maj 2017

Dennis Jorge Madsen skal have taget en blodprøve. Det har han vidst i halvanden måned nu. Han ved også, at det er nødvendigt for hans behandlingsforløb på Psykiatrisk Hospital i Risskov, der har brug for at vide, om han er medicineret korrekt. Alligevel er han ikke taget afsted.

Nu har han bedt om hjælp hos frivilligorganisationen Social Sundhed, der har sendt en frivillig, som skal følges med ham til ambulatoriet denne regnvåde torsdag formiddag.

Dennis Jorge Madsen er 33 år og har en bipolar sindslidelse. I femten år drak han for meget, men som han sidder her i sin lille stue i et bofælleskab i Aarhus Nord med en kop kaffe, er det svært at få øje på den vrede, der kunne komme op i ham, når han gik i byen i Varde med en sixpack, Lambrusco og whiskey.

Nu er alkoholen lagt på hylden, men humørsvingningerne og skiftet i energiniveau har Dennis Jorge Madsen ikke fået styr på.

Blodprøven denne formiddag er et skridt på vejen til at blive stabil, så han kan klare en hverdag og passe et job. Alt det, han drømmer om, men alligevel har skubbet foran sig:

»Det hele er gået i stå for mig. Jeg har svært ved at få taget den blodprøve.«

»Da jeg ringede for at ændre min tid hos en sygeplejerske, sagde sekretæren, at de ikke kan gøre noget, før de kender svaret (på blodprøven, *red.*).«

»Det er forfærdeligt at blive mindet om, at man ikke kan leve op til standarden. Igen.«

Ambulatoriet, hvor Dennis skal have taget sin blodprøve, ligger bare to stop med bussen eller en rask gåtur ned ad bakke fra hans hjem. Men for Dennis Jorge Madsen er blodprøven blevet til et uoverskueligt projekt, der

har sat tanker i gang om, hvad der kommer til at ske, hvis han bliver medicineret korrekt, bliver rask og selv skal klare livet.

Der er, som om tankerne om fremtiden har barrikaderet hans hoveddør, så han ikke kan komme afsted.

»Jeg vil gerne være rask, men jeg er også bange for at få det godt. Jeg ved ikke, om jeg kan leve op til det.«

Fleksibilitet

For at få mod til at komme afsted tog Dennis Jorge Madsen i forrige uge kontakt til frivillignetværket Social Sundhed i Aarhus. Derefter blev der etableret kontakt til Aria Shwan Media, der studerer folkesundhedsvidenskab på Aarhus Universitet og laver frivilligt arbejde i sin fritid. Brobygger kalder hun sig selv og beskriver, hvordan hun hjælper mennesker, der på den ene eller anden måde skal i kontakt med sundhedssystemet:

»Vores brugere har meget forskellige behov. Nogle har bare brug for at få et lille skub for at komme til lægen eller behov for en bisidder. Andre har hverken adresse, sygesikringsbevis eller NemId.«

»Uanset hvad deres behov er, er det vigtigt, at de føler sig trygge.«

Det er derfor, Aria Shwan Media giver sig god tid til at tale med Dennis Jorge Madsen, før de tager afsted:

»Vi går først, når du er klar, Dennis,« understreger hun.

Det er første gang, de to møder hinanden og det er derfor ekstra vigtigt, at det foregår i det tempo, Dennis Jorge Madsen sætter.

Den fleksibilitet er der ikke plads til i sundhedssystemet. Der skal borgerne møde til tiden og leve op til bestemte krav, forklarer Aria Shwan Media:

»En læge vil for eksempel bede en diabetespatient stoppe med at ryge, uden hensyntagen til at rygningen måske er det eneste sted patienten finder tryk. I stedet vil støtte til nedtrapning være en bedre start.«

Nogle gange er det helt små ting, der gør, at borgere som Dennis Jorge Madsen oplever, at de ikke kan leve op til sundhedssystemets forventninger. Deres utryk og skam kan stå i vejen for, at de tager i mod systemets tilbud, forklarer Aria Shwan Media.

Det kan måles som ulighed i sundhed, hvor socialt udsatte borgere lever længere tid med ubehandlet sygdom end gennemsnitsdanskeren og dør tidligere. Socialt udsatte mænd dør gennemsnitligt 22 år før andre mænd og socialt udsatte kvinder dør gennemsnitligt 17 år tidligere end andre kvinder, viser tal fra SFI og Rådet for Socialt Udsatte.

Vil ændre systemet indefra

Aria Shwan Media ønsker at ændre sundhedssystemet. Det var derfor, hun i efteråret 2015 meldte sig som frivillig i Social Sundheds afdeling i Aarhus:

»Vi har på mange måder et fantastisk sundhedssystem, men jeg vil gerne være med til at sørge for, at vi kan rumme flere, at vi kan have forståelse for, at folk er forskellige, at der nogle gange ligger noget andet bag ved.«

Det har professionelle specialister ikke altid ressourcerne eller den nødvendige tid til, mener Aria Shwan Media:

»Jeg tror, at vi brobyggere kan hjælpe med at få systemerne til at tale bedre sammen, så de kan se borgeren som et helt menneske.«

Generelt oplever Aria Shwan Media, at sundhedspersonalet er glade for tilbuddet om at have en brobygger med. Hun tror på, at større indsigt i socialt udsattes liv på sigt kan skabe større rummelighed i sundhedssystemet.

Det er som ringe, der breder sig i vandet. Jo flere studerende fra sundhedsfaglige uddannelser, der får erfaring med socialt udsatte igennem initiativer som Social Sundhed, des bedre bliver sundhedssystemet på sigt til at imødekomme udsatte borgere, mener Aria Shwan Media:

»På kort sigt hjælper vi en borger fra dag til dag. Det er både givende og lærerigt, fordi jeg forstår de problematikker, jeg læser om på studiet, bedre. På langt sigt bliver vi rustet til bedre at forstå og kommunikere med socialt udsatte.«

Social Sundhed i Aarhus består i dag af et netværk af 80 frivillige studerende fra sundhedsfaglige uddannelser. I København har Social Sundhed i foråret startet en lokalafdeling, der på få måneder har tiltrukket 30 sundhedsfaglige studerende. Derudover har Herning Kommune vist interesse for at skabe en søsterorganisation under Social Sundhed, mens Aalborg Kommune har startet sit eget frivillig netværk, baseret på samme model.

Fælles for de frivillige er, at de arbejder ud fra en tanke om at gøre sundhedssystemet mere rummeligt for socialt udsatte borgere som Dennis Jorge Madsen, forklarer Kristina Louise Bliksted, der i 2013 fik ideen til frivilligorganisationen og er formand for Social Sundhed i Danmark:

»Vi kan måske ikke ændre systemet, men vi kan påvirke kommende sundhedsfagligt personale, der senere kan smitte deres kollegaer på lægeklinikker og hospitaler.«

Ingen af de frivillige er færdiguddannede endnu, men der er lægestuderende og sygeplejersker, der allerede har været på klinik eller skadestue som en del

af deres uddannelse. Her trækker de på deres erfaring med socialt udsatte, siger Kristina Louise Bliksted:

»De ved, hvad det vil sige, når en patient oplever utryghed, angst eller føler sig overset i venteværelset, og de har de nødvendige redskaber til at få patienten til at føle sig tryk.«

»Det handler om menneskelig indsigt.«

De frivillige i Social Sundhed arbejder utraditionelt uden hverken at have en defineret brugergruppe eller at visitere borgere, der beder om hjælp. Alligevel anerkender kommunen deres arbejde, fordi de når bredt ud og hjælper bl.a. flygtninge, ældre, enlige og borgere med handicap.

Kristina Louise Bliksted er i dag ansat af Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg og Magistratsafdelingen for Sociale Forhold i Aarhus Kommune til at administrere de frivilliges arbejde:

»Der er steder, hvor kommunen ikke kan nå folk, der er steder, hvor de ikke kan danne den relation, der er nødvendig for, at de får mod til at komme afsted til lægen og får lyst til at passe på sig selv. Det kan vi.«

Mod

Efter en kop kaffe er Dennis klar til at tage af sted til blodprøvetagningen på By-Lab i Nørrebrogade:

»Det er rart at skulle afsted. Så ved jeg, det bliver gjort. Det er ude af mine hænder. Nu er det blevet en helt lille festlig begivenhed,« siger Dennis, der i dagens anledning er klædt i stramme sorte jeans og en blomstret sommerjakke.

Det er vigtigt at se godt ud, forklarer han. Også selv om man er syg:

»Den personlige hygiejne er vigtig for mig. Jeg vil ikke have, at folk bliver skræmt væk af mit udseende.«

Dennis og Aria snakker hele vejen til hospitalet. Før de går ind, spørger Aria, om han har brug for hjælp til at henvende sig til personalet. Det behøver han ikke:

»Bare jeg ved, du er her og snakker lidt, så jeg kan få tankerne væk, så skal det hele nok gå,« siger Dennis og skubber målbevidst døren op.